

Obiectivul privind cresterea puterii instalate în noi capacitati de energie regenerabila, atins în proportie de 0,64%, în 2022 (raport)

România si-a atins obiectivul privind ponderea energiei produse din surse regenerabile (SRE) în consumul final brut de energie, depasind la acest indicator media tarilor Uniunii Europene, însa a înregistrat acest rezultat pe fondul diminuării masive a capacităților de producere a energiei electrice pe baza de carbune si hidrocarburi, nu ca urmare a creșterii semnificative a puterii instalate în capacitati din surse hidroenergetice, eoliene si solare, conform unui raport de audit al Curtii de Conturi a României.

Astfel, potrivit sursei citate, obiectivul privind cresterea puterii instalate în noi capacitati de producere a energiei electrice din surse regenerabile, stabilit pentru anul 2022 conform Planului National Integrat în domeniul Energiei si Schimbarilor Climatice 2021 - 2030 (+ 1.816 MW), nu a fost atins decât în proportie de 0,64%.

Curtea de Conturi a României a efectuat o misiune de audit al performantei privind Energia din surse regenerabile si contributia la asigurarea independentei energetice. Auditul desfasurat în ultimii doi ani (2022-2023) la Ministerul Energiei a vizat perioada 2017-2022 si a urmarit evaluarea gradului în care a fost asigurata independenta energetica din perspectiva utilizarii surselor regenerabile de energie, ca urmare a politicilor/strategiilor elaborate de Minister, precum si analiza evolutiei pretului energiei electrice în contextul tranzitiei energetice.

Conform unui comunicat al CCR, remis, joi, AGERPRES, raportul semnaleaza ca în intervalul auditat s-a înregistrat o diminuare a productiei de electricitate (-12,44%), în contextul retragerii din exploatare a capacităților de producere cu o putere instalata de 4.848 MW (-2.680 MW pe baza de carbune si -2.168 MW pe baza de hidrocarburi) care nu a fost substituita de punerea în functiune de noi capacitati pe baza de surse regenerabile (+37,56 MW).

Totodata, pe fondul reducerii productiei interne de energie electrica, România a devenit importator net începând cu anul 2019, iar soldul balantei comerciale a înregistrat în acest sector un deficit de 735,8 milioane euro, în perioada 2019-2021, în contextul în care preturile medii ponderate la care s-au efectuat tranzactiile de import au fost superioare celor la care s-a efectuat exportul.

"Existenta unor preturi medii ponderate superioare pentru activitatea de import fata de cele de export poate fi explicata prin efectuarea operatiunilor de export de electricitate la momentul în care la nivelul pietelor este înregistrat un excedent, cu precadere în situatia în care exista un excedent de energie regenerabila (zile însorite si vânt puternic), iar a operatiunilor de import în situatiile în care la nivel national este înregistrat un consum ridicat fata de productia interna. O astfel de situatie scoate în evidenta necesitatea introducerii unor surse de stocare a energiei electrice care sa acumuleze energie în perioadele de excedent si sa o elibereze la momentul creșterii consumului, România având la finalul anului 2022 o singura astfel de capacitate licentiata (7,4 MW)", se mentioneaza în raport.

Auditul a mai constatat faptul ca diminuarea investitiilor programate la nivelul operatorilor din sectorul productiei de energie electrica si înregistrarea unui grad redus de realizare al programelor de investitii (între 5,48% si 51,25%) a condus la neasigurarea independentei energetice. La nivelul operatorilor aflati sub autoritatea Ministerului Energiei au fost puse în functiune, în intervalul auditat, capacitati de producere a energiei electrice cu o putere instalata de numai 15,56 MW.

De asemenea, România a înregistrat cea mai mare crestere a pretului electricitatii la nivelul UE-27 în semestrul II 2022 (+112,35%), comparativ cu perioada similara a anului 2021, ocupând primul loc si în ceea ce priveste

raportarea pretului la puterea de cumparare, cu 119,25% peste media UE-27.

Nu în ultimul rând, auditul a constatat ca România nu are încă aprobată o Strategie energetică națională, document fundamental prin care să fie stabilite obiectivele sectorului energiei electrice pe termen mediu și lung și modalitățile de realizare a acestora.

"În acest context, este necesară elaborarea și corelarea tuturor documentelor strategice, stabilirea obiectivelor prioritare raportat la necesitățile sistemului energetic și monitorizarea eficientă a evoluțiilor înregistrate în îndeplinirea obiectivelor. Pentru asigurarea independenței energetice, Sistemul energetic național are nevoie de investiții susținute în noi capacități de producere, precum și de corelarea evoluției acestora cu dezvoltarea rețelelor de distribuție și transport", recomandă auditorii.

Printre aspectele pozitive remarcate cu prilejul auditului se numără faptul că România a înregistrat o pondere a energiei produse din surse regenerabile în consumul final brut de energie de 24,48% în anul 2020, peste ținta (24%) asumată prin Planul Național de Acțiune în Domeniul Energiei din Surse Regenerabile. De asemenea, auditul a evidențiat politica de tranzacționare derulată la nivelul Hidroelectrica SA pentru consumatorii casnici, care pentru anul 2022 a stabilit prețul energiei active la 0,25 lei/kWh, precum și creșterea capacității de producere a energiei electrice produse în centrale electrice din surse regenerabile de energie la scară mică aparținând prosumatorilor. În ceea ce privește acest ultim aspect, la data de 1 iunie 2023 erau înregistrați un număr de 70.840 prosumatori, fiind instalate capacități cu o putere totală de 866,8 MW.

În cadrul auditului, Curtea de Conturi a României a transmis Ministerului Energiei o serie de recomandări, cu scopul creșterii performanțelor înregistrate în cadrul activităților desfășurate în sectorul energiei electrice, printre care: urgentarea demersurilor pentru aprobarea Strategiei Energetice Naționale și elaborarea politicii energetice; elaborarea de programe și planuri de acțiune în sectorul energiei electrice, inclusiv în ceea ce privește dezvoltarea activităților de stocare a energiei electrice; analiza programelor de investiții la nivelul operatorilor economici aflați sub autoritatea Ministerului Energiei, în vederea prioritizării proiectelor de investiții din sectorul energiei electrice, precum și urmărirea implementării acestora; promovarea de acțiuni care să conducă la eliminarea decalajului între retragerea din exploatare a unor capacități de producere a energiei electrice și punerea în funcțiune de noi capacități de producere, astfel încât cererea de energie electrică să fie asigurată din producția internă.